

Sygn. akt V GC 722/20/upr

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 sierpnia 2021r.

Sąd Rejonowy w Dzierżoniowie Wydział V Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Joanna Dams

po rozpoznaniu w dniu 11 sierpnia 2021r. w Dzierżoniowie

na posiedzeniu niejawnym sprawy

z powództwa **J. K. (1)**

przeciwko **G. K.**

o zapłatę 9 166,93 zł

I. oddała powództwo;

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1 817 zł (jeden tysiąc osiemset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

/sędzia Joanna Dams/

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 11 sierpnia 2021r.

Pozwem wniesionym w dniu 30 czerwca 2020r. do Sądu Rejonowego w Świdnicy powód J. K. (1) domagał się zasądzenia na jego rzecz od G. K., prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą K. (...) G. K. w Ś. (B. C. (...) Ś.) kwoty 9 166,93 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwoty 8 739,43 zł (omyłka rachunkowa/pisarska - z dokumentów dołączonych do pozwu wynika, że powinno być 8 736,43 zł) od dnia 12 września 2018r. do dnia zapłaty oraz od kwoty 430,50 zł od dnia 31 maja 2019r. do dnia zapłaty, a także kosztów procesu. Uzasadniając roszczenie powód podał, że pozwany, w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej, wykonywał na rzecz powoda w dniu 21 kwietnia 2017r. usługę polegającą na naprawie klimatyzacji w pojeździe marki M. (...) ((...)) o nr rej. (...) o wartości 7 354,00 zł. W dniu 23 lipca 2018r. doszło do zatarcia sprężarki klimatyzacji, co zostało zgłoszone do centrali B. (...) Polska, która wyraziła zgodę na naprawę pojazdu w K. B. (...), co też zostało dokonane. Następnie w dniu 11 września 2018r., została złożona do firmy pozwanego reklamacja dotycząca naprawy klimatyzacji z 21 kwietnia 2017r., co z kolei skutkowało złożeniem reklamacji dotyczącej kompresora klimatyzacji przez B. C. (...) w Ś. do (...) sp. z o.o. w W.. W odpowiedzi uzyskano informację, że do uszkodzenia sprężarki doszło podczas naprawy pojazdu wskutek dostania się do kompresora drobnych opiłków metalicznych. Powód wezwał pozwanego do zajęcia stanowiska w sprawie zgłoszonej reklamacji, jednakże pozwany odmówił przyjęcia odpowiedzialności za wadliwie wykonaną naprawę pojazdu. Wobec powyższego powód zlecił wykonanie opinii niezależnemu rzeczoznawcy w zakresie ustalenia przyczyn powtórnej awarii sprężarki klimatyzacji, w której to opinii stwierdzono, że przyczyną zatarcia sprężarki był brak wymiany zaworu rozprężającego. Powód domagał się zatem zwrotu kosztów poniesionych

przez niego w związku z usunięciem usterki z 23 lipca 2018r. w kwocie 8 736,43 zł i z ustaleniem odpowiedzialności pozwanego (opinia rzeczoznawcy) w kwocie 430,50 zł.

Postanowieniem z dnia 8 lipca 2020r., wydanym w sprawie o sygn. akt I Nc 1716/20, Sąd Rejonowy w Świdnicy stwierdził swą niewłaściwość i przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Dzierżonowie.

W odpowiedzi na pozew z dnia 29 grudnia 2020r. pozwany G. K. wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu. W pierwszej kolejności pozwany podniósł zarzut braku legitymacji czynnej powoda wskazując, że legitymację czynną w niniejszym postępowaniu posiadają wspólnicy spółki cywilnej prawa niemieckiego tj. J. K., S. K., P. L., działający pod nazwą K. (...) z siedzibą w H. (Niemcy). Pozwany wyjaśnił, że z doręczonych mu dokumentów wynika, że podmiotem, na który został zarejestrowany przedmiotowy w sprawie pojazd marki M. (...)CDIo nr rej (...), jest „J. K., S. K. und P. L. G.” z siedzibą w H. w Niemczech, a zatem legitymację czynną w niniejszej sprawie mają wyłącznie wszyscy wspólnicy spółki cywilnej (...) K., S. K. und P. L. G.. Wobec powyższego, mając na uwadze dyspozycję art. 458⁸ k.p.c., pozwany wnosil o oddalenie powództwa w całości. Ponadto pozwany podniósł zarzut przedawnienia z uwagi na upływ dwóch lat od dnia wykonania naprawy pojazdu przez pozwanego. Pozwany zakwestionował powództwo zarówno co do zasady, jak i wysokości. W szczególności pozwany zaprzeczył, jakoby przyczyną uszkodzenia klimatyzacji była niezgodna ze sztuką naprawa klimatyzacji przez pozwanego i aby skutek tej naprawy mogło dojść do ostania się w układzie klimatyzacji opiłków metalu oraz, że opiłki takiego pochodzenia były przyczyną kolejnego uszkodzenia klimatyzacji w pojeździe powoda. Pozwany zaprzeczał także jakoby konieczne były naprawy wynikające zarówno z przedłożonej przez powoda opinii rzeczoznawcy, jak i faktury VAT nr (...), a nadto, że część pozycji wymienionych w tejże fakturze miała jakikolwiek związek z uszkodzeniem klimatyzacji, której to naprawy dokonano powtórnie. Pozwany wskazywał również, że opinia rzeczoznawcy przedłożona do akt sprawy jest opinią wyłącznie hipotetyczną, przedstawia zakres pożądaných napraw, nie zaś napraw rzeczywiście koniecznych w tym przypadku, tj. zarówno w przypadku naprawy wykonanej przez pozwanego, jak i w przypadku naprawy następczej. W obu przypadkach opinia nie identyfikuje rzeczywistych przyczyn uszkodzeń oraz czynności, które były konieczne do podjęcia. W szczególności pozwany wskazywał, że faktura, na którą powoływał się powód, zawierała szereg pozycji, które w ogóle nie są związane z naprawą układu klimatyzacji. Pozwany podniósł przy tym, że pozycje te nie zostały wymienione jako elementy konieczne do naprawy także w opinii rzeczoznawcy złożonej do akt przez powoda. W konsekwencji opinia ta nie jest opinią jednoznacznie określającą powstałą szkodę i jej przyczyny. Ponadto pozwany zarzucał, że pismo skierowane przez powoda do pozwanego wskazywało na reklamację z tytułu rękojmi, jednakże nie określało wymaganego prawem żądania wynikającego z tej instytucji. Wobec powyższego zastosowanie znajdują przepisy art. 471 k.c. i 361 k.c., zatem powód zobowiązany był do wykazania nienależytego wykonania zobowiązania przez pozwanego, powstania szkody oraz istnienia adekwatnego związku przyczynowego. Zdaniem pozwanego powód nie wykazał żadnej z powyższych okoliczności.

W piśmie z dnia 2 marca 2021r., stanowiącym replikę na odpowiedź na pozew, powód oświadczył, iż dokonuje sprostowania oznaczenia strony powodowej i wskazał, że prawidłowe oznaczenie strony powodowej to: J. K. (1), S. K. (1) – wspólnicy spółki cywilnej (...)K., S.K. z siedzibą w H.. Jednocześnie powód wniósł o rozpoznanie sprawy z pominięciem przepisów o postępowaniu w sprawach gospodarczych, a nadto wniósł o wezwanie współnika S. K. (1) do udziału w sprawie. Ponadto powód podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie.

Pismem z dnia 2 kwietnia 2021 r. pozwany wskazywał, że sprostowanie oznaczenia strony powodowej nie może mieć miejsca w niniejszej sprawie z tego względu, że powód w żaden sposób nie jest uprawniony do działania w niniejszym procesie w imieniu drugiego współnika, co wynika z przedłożonej do akt umowy spółki, a także przywołanych przez powoda przepisów prawa niemieckiego regulujących spółkę cywilną. W jego ocenie sprostowanie oznaczenia strony powodowej nie może prowadzić do zmian podmiotowych w obrębie strony powodowej, a wstąpienie S. K. (1) do procesu jest oczywistą zmianą podmiotu. Pozwany sygnalizował również, że powód nie złożył w ustawowym terminie wniosku o rozpoznanie sprawy z pominięciem przepisów o postępowaniu w sprawach gospodarczych.

W piśmie procesowym z dnia 30 czerwca 2021r. powód dokonał „ostatecznego sprostowania” oznaczenia strony powodowej na: K. und (...) J. K., S. K. z/s w H. (Niemcy). Tłumaczył, że wiedzę o tym, komu służy legitymacja czynna

w sprawie, uzyskał dopiero z dokumentów, jakie Sąd pozyskał na potrzeby rozpoznania niniejszej sprawy, tj. z tekstu ustawy niemieckiej i wyjaśnienia praktyki sądowej w Niemczech

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Właścicielem pojazdu M. (...) ((...)) o nr rej. (...) była w latach 2017-2018 spółka cywilna prawa niemieckiego - J. K., S. K. und P. L. G. z siedzibą w H. (Niemcy), aktualnie K. und (...). K., S. K. z/s w H. (Niemcy).

W/w spółka została założona we wrześniu 2016r. przez J. K. (1), S. K. (1) i P. L.. Jednak od dnia 4 kwietnia 2018r. funkcjonuje ona pod nazwą: K. und (...). K., S. K. z/s w H. (Niemcy) w składzie osobowym J. K. (1) i S. K. (1) (zgłoszenie rezygnacji wspólnika P. L.).

Dowód:

- okoliczności bezsporne - zarzucone przez pozwanego w odpowiedzi na pozew i przyznane przez powoda w piśmie procesowym z 2.03.2021r., k.95;
- dowód rejestracyjny pojazdu k. 31,
- rejestracja działalności gospodarczej z 15.09.2016r. wraz tłumaczeniem, k. 111-113,
- umowa założenia spółki z 4.04.2018r. wraz z tłumaczeniem, k. 103-107,
- rejestracja działalności gospodarczej z 4.04.2018r. wraz tłumaczeniem, k. 108-110.

W dniu 13 kwietnia 2017r. J. K. (1), działający w imieniu spółki cywilnej prawa niemieckiego K. und (...), zlecił pozwanemu G. K., prowadzącemu działalność gospodarczą pod firmą K. (...) G. K. z/s w Ś. (B. (...) Ś.) diagnostykę układu klimatyzacji w pojeździe marki M. (...) ((...)) w wersji S 420 (...) o nr rej. (...).

Usługa została wykonana przez pozwanego w dniu 21 kwietnia 2017 r., wobec czego pozwany wydał paragon fiskalny nr (...), a następnie w dniu 6 czerwca 2017r. wystawił korektę paragonu oraz fakturę VAT nr (...), gdzie nabywcę usługi określono jako K. und (...) z/s w H..

Dowód:

- okoliczności bezsporne,
- zlecenie nr 272/Z/SP/17 z 17.04.2017 r., k. 81,
- karta serwisowa, k. 82,
- paragon fiskalny z 21.04.2017r., k.9;
- korekta paragonu fiskalnego z 6.06.2017r., k.78-78v,
- faktura VAT z 6.06.2017r., k. 79-80.

Ponad rok po ww. naprawie, tj. w dniu 23 lipca 2018r. doszło do uszkodzenia istotnego pojazdu, tj. do zatarcia sprężarki klimatyzacji. Usunięcie awarii wykonane zostało w (...) Serwis - (...), (...) s.c. z/s w D. (B. (...) D.). Warsztat naprawczy wystawił fakturę numer (...) na łączną kwotę 9 027,49 zł, z czego koszt naprawy sprężarki wyniósł 8 736,43 zł.

Faktura została wystawiona na nabywcę: K. und (...) z/s w H..

Dowód:

- faktura nr (...) z 12 września 2018r., k. 10-11.

W dniu 11 września 2018r. J. K. (1) złożył reklamację „w ramach rękojmi” do pozwanego G. K. (B. C. (...) w Ś.), dotyczącą sprężarki klimatyzacji w pojeździe marki M. (...) ((...)) o nr rej. (...), która to sprężarka została zakupiona w ramach diagnostyki układu klimatyzacji w serwisie pozwanego w dniu 21 kwietnia 2017r.

Dowód:

- reklamacja J. K. (1) z 11.09.2018r., k. 12.

Pozwany G. K. (B. C. (...) Ś.) złożył do (...) sp. z o.o. w W. reklamację dotyczącą kompresora klimatyzacji. Z ekspertyzy wykonanej przez (...) sp. z o.o. w W. wynikało, że uszkodzenie kompresora nastąpiło wskutek dostania się do jego wnętrza drobnych opiłków metalicznych, co spowodowało unieruchomienie kompresora poprzez zatrzymanie panewek poślizgowych, a co za tym idzie unieruchomienie tłoków w cylindrach. Tym samym (...) sp. z o.o. nie uwzględniła reklamacji i nie uznała gwarancji wskazując, że przyczyną uszkodzenia nie był sam kompresor, ale uszkodzenia powstałe wskutek dostania się doń opiłków metalicznych.

Dowód:

- odpowiedź na reklamację z 20.12.2018r., k. 13.

Pismem z dnia 27 stycznia 2019r. J. K. (1) zwrócił się do pozwanego o zajęcie stanowiska w sprawie reklamacji sprężarki i odpowiedzialności za wadliwie wykonaną usługę.

Pozwany w odpowiedzi z dnia 4 lutego 2019r. nie przyjął na siebie odpowiedzialności z tytułu uszkodzenia sprężarki w pojeździe marki M. (...) ((...)) o nr rej. (...). Pozwany stwierdził brak związku pomiędzy wykonaniem usługi przez B. (...) a wystąpieniem zatarcia sprężarki. Pozwany potwierdził przy tym zarówno fakt dokonania zgłoszenia reklamacyjnego do (...) sp. z o.o., jak i wyniki przeprowadzonej przez nią ekspertyzy. Pozwany wskazywał jednak, że nie można wykluczyć, iż do zatarcia mogło dojść z innych przyczyn, tj. na skutek niewłaściwego użytkowania i niezapewnienia optymalnych warunków na turbosprężarce, za co Serwis nie ponosi odpowiedzialności. Pozwany wskazał nadto, że gwarancja na usługi serwisowe wykonywane w B. C. (...) udzielana jest na okres 3 miesięcy od daty wykonania usługi, co oznacza, że okres ochrony gwarancyjnej w tym przypadku upłynął.

Dowód:

- pismo J. K. (1) z 27.01.2019r., k. 14,

- odpowiedź pozwanego z 4.02.2019r., k. 15.

K. und (...) z/s w H. zleciła rzeczoznawcy mgr inż. M. M. sporządzenie opinii technicznej w zakresie ustalenia przyczyny powtórnego zatarcia sprężarki klimatyzacji w samochodzie marki M. (...) o nr rej. (...).

Zgodnie ze sporządzoną w dniu 2 września 2019r. opinią numer (...) przyczyną zatarcia sprężarki był brak wymiany zaworu rozprężającego.

Dowód:

- opinia nr (...) z 2 września 2019r., k. 30-59 akt.

W dniu 2 września 2019r. rzeczoznawca M. M. wystawił fakturę VAT nr (...), obciążającą nabywcę K. (...). K., S. K., P. L. kwotą 430,50 zł brutto z tytułu opracowania i wydania opinii nr (...).

Dowód:

- faktura VAT nr (...), k. 16 akt.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo podlegało oddaleniu w całości.

Bezspornym w niniejszej sprawie był zarówno fakt, że pozwany wykonywał naprawę układu klimatyzacji w pojeździe marki M. (...) ((...)) – 420 (...) o nr rej. (...), jak i fakt, że układ tejże klimatyzacji po upływie ponad roku uległ ponownemu uszkodzeniu. Bezsporny był także fakt, że kolejnej naprawy dokonał serwis (...), (...) s.c. w D., a nabywcą obu usług zgodnie z wystawionymi fakturami była spółka cywilna prawa niemieckiego K. und (...) z siedzibą w H. (Niemcy). Poza sporem było także, iż wskazana spółka zleciła rzeczoznawcy mgr inż. M. M. sporządzenie opinii technicznej w zakresie ustalenia przyczyny powtórnego zatarcia sprężarki klimatyzacji w samochodzie marki M. (...) (W21) - 420 (...) o nr rej. (...). Powód przyznał nadto wprost w piśmie procesowym z dnia 2 marca 2021r., że „pojazd, w którym dokonano wadliwej naprawy klimatyzacji należy do spółki” (k.95), co należy rozumieć jako K. und (...) z siedzibą w H. (Niemcy).

Na wstępie stwierdzić należy, że przedmiot żądania pozwu stanowiło roszczenie o zapłatę odszkodowania za nienależyte wykonanie umowy (art.471 k.c.). Nie może budzić wątpliwości, że brak było tu podstawy w przepisach o rękojmi (pomimo dosłownej treści reklamacji z dnia 11 września 2018r., k.12), skoro nie sformułowano żadnych roszczeń rękojmianych z art.560-561¹ k.c. w zw. z art.638 k.c., a powód domaga się w sprawie zwrotu kosztów poniesionych na ponowną naprawę pojazdu, w sytuacji, gdy reklamację do pozwanego zgłosił dopiero po tej naprawie. Zatem – wobec odszkodowawczego charakteru roszczenia - powód winien udowodnić w sprawie, iż poniósł szkodę, że pozwany nienależycie wykonał umowę naprawy pojazdu w 2017r. oraz, że zachodzi adekwatny związek przyczynowy między nienależytym wykonaniem umowy a szkodą.

W odpowiedzi na pozew pozwany podniósł w pierwszej kolejności zarzut braku legitymacji czynnej powoda J. K. (1) wskazując, że legitymację czynną w niniejszym postępowaniu posiadają łącznie (współuczestnictwo konieczne) wszyscy wspólnicy spółki cywilnej prawa niemieckiego K. (...) z siedzibą w H. (Niemcy), tj. J. K. (1), S. K. (1) i P. L.. Ostatecznie zarzut ten należało zbadać w odniesieniu do dwóch pierwszych z wymienionych współników, albowiem powód wykazał, iż P. L. wystąpił ze spółki w 2018r. lub wcześniej.

Pozwany opierał pierwotnie swoje stanowisko co do współuczestnictwa koniecznego współników na przepisach dotyczących spółki cywilnej prawa polskiego. Na podstawie polskiej ustawy spółka cywilna nie ma osobowości prawnej, nie może być również uznana za jednostkę organizacyjną określoną w art. 33¹ k.c. Nie ma także zdolności sądowej. Jest ona wielostronnym stosunkiem zobowiązaniowym łączącym współników, ukształtowanym dla osiągnięcia wspólnego celu gospodarczego (art. 860 k.c.) Ten cel jest realizowany za pomocą majątku, który jest wspólnym majątkiem współników. Cechy tego majątku - niemożność rozporządzania udziałem i zaspakajania z udziału oraz niemożność podziału majątku w czasie trwania spółki - nadaje charakter współwłasności łącznej. W konsekwencji za trafny należy uznać pogląd potwierdzający istnienie współuczestnictwa materialnego koniecznego (art. 72 § 1 pkt 1 i § 2 k.p.c.) po stronie czynnej współników istniejącej spółki cywilnej (prawa polskiego) w sprawie o zasądzenie wierzytelności należącej do majątku wspólnego. Skoro bowiem majątek spółki stanowi współwłasność łączną współników tej spółki, to dochodzona wierzytelność powinna być zasądzona na rzecz współników spółki, nie zaś podzielnie - świadczenie przysługujące współnikom spółki cywilnej nie jest bowiem podzielne. (...) spółki cywilnej nie jest więc samodzielnie legitymowany do odchodzenia wierzytelności wchodzącej w skład majątku wspólnego współników tej spółki, przy czym samodzielną legitymację do dochodzenia na własną rzecz przypadającej mu części wierzytelności współnik spółki cywilnej uzyskuje dopiero po jej rozwiązaniu (zob. Uchwała Sądu Najwyższego 9 lutego 2011 r., III CZP 130/10, OSNC 2011/9/100).

W realiach niniejszej sprawy i zaistniałego stanu faktycznego uregulowania prawa polskiego należało stosować jedynie pomocniczo, dla zasygnalizowania problemu. Nie może bowiem budzić wątpliwości, że cechy spółki cywilnej prawa niemieckiego, mającej siedzibę na terenie Niemiec, należało zbadać w oparciu o prawo niemieckie (art.17-21 ustawy

z dnia 4 lutego 2011r. Prawo prywatne międzynarodowe, Dz.U.2015.1792 t.j.). Jak wynika z pozyskanej przez Sąd z Ministerstwa Sprawiedliwości treści prawa niemieckiego i wyjaśnienia stosowanej w tym zakresie praktyki (k.115, 131-155), legitymację czynną należało przypisać samej spółce cywilnej, ewentualnie łącznie jej wspólnikom. Spółka (...) (G. bürgerlichen R.) podlega bowiem regulacji zawartej w przepisach § 705 - § 740 niemieckiego kodeksu cywilnego, tj. B. G. (w skrócie: (...)). Analizując te przepisy i powtarzając za komentatorem M. P. (Spółka cywilna w Niemczech, R. - nr 5(205), maj 2008r., karty 150-154 akt sprawy) stwierdzić należy, że zgodnie z dyspozytywnym modelem ustawowym prawo do prowadzenia spraw spółki przysługuje – odmiennie niż w Polsce – tylko wszystkim wspólnikom łącznie, a do dokonania każdej czynności, a nie tylko przekraczającej zwykły zarząd, wymagana jest zgoda wszystkich wspólników (§ 709 (...)). W przepisach (...) pojęcie majątku wspólnego zdefiniowane jest jako „majątek wspólny wspólników”, oparty na konstrukcji wspólności „do niepodzielnej ręki” (§ 718 ust.1 (...)). Przy tym od połowy lat 80-uch w doktrynie niemieckiej na popularności zaczęło zyskiwać ujęcie spółki cywilnej jako szczególnego rodzaju zbiorowości wspólników – zaczęto dostrzegać odrębność spółki cywilnej od wspólników zarówno w stosunkach względem osób trzecich, jak i w stosunkach wewnętrznych spółki. Decydujące znaczenie dla uznania zdolności prawnej spółki cywilnej w Niemczech miało jednak orzecznictwo bazujące na zmianach w prawie dokonywanych w ustawach pozakodeksowych – ustawie o przekształceniach (ustawa z 28.10.1994r. U.) oraz ustawie o niewypłacalności (ustawa z 5.10.1994r. I.). Za przełomowe uznano orzeczenie Trybunału Federalnego z dnia 29.01.2001r., w którym uznał on wprost zdolność prawną spółki cywilnej, potwierdzając istnienie po stronie spółki cywilnej zdolności prawnej w odniesieniu do nabytych praw i zaciągniętych przez nią zobowiązań, podkreślając jednocześnie, że nie staje się ona przez to osobą prawną. W ten sposób w Niemczech – przede wszystkim pod wpływem wypowiedzi w orzecznictwie, a nie w wyniku zmian kodeksowych przepisów o spółce – uznano zdolność prawną spółki cywilnej. Zatem pod względem charakteru prawnego została ona zrównana z handlowymi spółkami osobowymi. W rezultacie spółka cywilna została dopuszczona co do zasady bez ograniczeń do udziału w stosunkach majątkowych, w szczególności do uzyskania statusu właściciela rzeczy, posiadania konta bankowego, zajmowania pozycji wynajmującego, bycia podmiotem prawa ze znaku towarowego, a także została uznana za pracodawcę. Dzięki uznaniu zdolności prawnej spółki cywilnej również stosunki spółki z osobami trzecimi nie są obciążone zmianami w składzie osobowym spółki, ponieważ to spółka pozostaje stroną umowy. Nie ma więc podstaw do traktowania spółki jako wielopodmiotowej strony czynności z osobą trzecią. Naturalną konsekwencją uznania zdolności prawnej spółki cywilnej stało się uznanie jej zdolności sądowej (tak wyrok (...), ZIP 2001, nr 8, s.330-336). To już zatem nie poszczególni wspólnicy jako współuczestnicy materialni (współuczestnictwo konieczne), lecz sama spółka jest uznawana za stronę postępowania sądowego, gdy jego przedmiotem jest wierzytelność lub zobowiązanie spółki. Pomimo wypowiedzi Trybunału Federalnego w niemieckiej doktrynie nadal trwają dyskusje w tym przedmiocie, kumulujące się jednak zwłaszcza na kwestiach wieczystoksięgowych oraz uczestniczenia przez spółkę cywilną w handlowych spółkach osobowych.

Kierując się powyższymi ustaleniami co do treści prawa obcego, peł. powoda w piśmie procesowym z dnia 30 czerwca 2021r. dokonała „ostatecznego sprostowania” oznaczenia strony powodowej na: K. und (...) J. K., S. K. z/s w H. (Niemcy). Notabene jedynym pełnomocnictwem procesowym, jakie złożyła, było pełnomocnictwo od J. K. (1).

Postanowieniem z dnia 11 sierpnia 2011r. Sąd odmówił sprostowania oznaczenia strony powodowej w jakimkolwiek zakresie i zawiadomienia o toczącym się procesie osoby wskazanej przez powoda. Skoro bowiem powodem wg treści pozwu był wyłącznie J. K. (1), a z uzasadnienia pozwu nie wynikało, że reprezentuje on w zakresie dochodzonego roszczenia: K. und (...) K., S. K. z/s w H. (Niemcy), albo choćby, że szkoda powstała w majątku tej spółki (co być może przed doręczeniem pozwu zasugerowałoby sądowi potrzebę wyjaśnienia sprzeczności w żądaniu), to wprowadzenie po zawisłości sporu do procesu po stronie powodowej niemieckiej spółki cywilnej w miejsce powoda bądź ewentualnie dodatkowych wspólników (współuczestników koniecznych) musiałoby nastąpić w trybie art.196 k.p.c. i art.195 k.p.c., nie zaś w formie „sprostowania oznaczenia strony”. Tymczasem sprawa podlegała rozpoznaniu w postępowaniu gospodarczym (tak postanowienie o przekazaniu z dnia 8 lipca 2020r.) oraz w postępowaniu uproszczonym. Obydwa te tryby postępowania wykluczają przekształcenia podmiotowe oparte na przepisach art.195-196 k.p.c. (**tak art.458⁸ § 2 k.p.c. oraz art.505⁴ § 1 k.p.c.**). Przepis art. 458⁸ § 1 zawiera regulacje ograniczające dokonywanie w postępowaniu w sprawach gospodarczych przekształceń przedmiotowych powództwa. Przedmiotem rozstrzygnięcia sądu w sprawie gospodarczej winny być bowiem roszczenia zgłoszone w pozwie. Wszelka zmiana jakościowa w

treści roszczenia wykraczająca poza granice sprostowania niedokładności pisarskich czy rachunkowych, we wskazaniu okoliczności faktycznych, z których one wynikają, oraz ze zmiany wynikających z nich żądań musi być uznana za niedopuszczalną. Wyłączenie zastosowania art. 194–196 k.p.c. oraz 198 k.p.c., regulujących przekształcenia podmiotowe procesu, oznacza, że w postępowaniu w sprawach gospodarczych nie jest możliwe naprawienie błędów dotyczących niewłaściwego, podmiotowego określenia jego granic, co w konsekwencji skutkować będzie oddaleniem powództw zawierających takie uchybienia. Stosownie zaś do zasad postępowania uproszczonego, które z reguły powinno być sprawniejsze niż postępowanie zwykłe, niedopuszczalne jest dokonanie zmiany powództwa. Przepis art. 505⁴ k.p.c. w § 1 wyklucza zastosowanie w sprawach rozpoznawanych w postępowaniu uproszczonym art. 75–85 k.p.c. oraz art. 194–196 i 198 k.p.c.. Oznacza to więc niedopuszczalność zmiany powództwa w trybie art. 193 k.p.c. i przekształceń podmiotowych (art. 194–198 k.p.c.), zgłoszenia interwencji głównej (art. 75 k.p.c.) oraz ubocznej (art. 76–83 k.p.c.), a także niedopuszczalność przypozwania (art. 84–85 k.p.c.).

Sprawa o zapłatę kwoty 9 166,93 zł niewątpliwie w aktualnym stanie prawnym podlega rozpoznaniu w postępowaniu uproszczonym (art. 505¹ § 1 k.p.c.). Powód nie zachował również terminu do złożenia wniosku o rozpoznanie sprawy z pominięciem przepisów o postępowaniu gospodarczym (art. 458⁶ k.p.c.), albowiem 7-dniowy termin ku temu, liczony od doręczenia mu na piśmie pouczeń z art. 458⁴ § 1 k.p.c., upłynął bezskutecznie w dniu 24 grudnia 2020r. (k.67), a wniosek został złożony dopiero 3 marca 2021r. (k.91). Nawet gdyby przyjąć, że powód w momencie złożenia pozwu nie był przedsiębiorcą (co okazało się w toku sprawy) i nie zachodziła podstawa z art. 458² § 1 pkt 1 k.p.c., to i tak przekształceniu podmiotowemu po stronie podmiotowej stały na przeszkodzie przepisy o postępowaniu uproszczonym.

Posiadanie przez strony legitymacji czynnej i biernej w procesie jest przesłanką zasadniczą, od której istnienia uzależniona jest możliwość uwzględnienia powództwa, a jej brak, zarówno w postaci czynnej jak i biernej, prowadzi do wydania wyroku oddalającego powództwo. Legitymacja procesowa to uprawnienie do poszukiwania ochrony prawnej w konkretnej sprawie. Legitymacja czynna zawsze ściśle jest związana ze stroną powodową i oznacza jej uprawnienie do wszczęcia i prowadzenia procesu, natomiast legitymację bierną należy wiązać z osobą pozwanego w procesie, która jednocześnie uzasadnia występowanie w procesie w charakterze pozwanego. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 12 grudnia 2012 r., w sprawie III CZP 83/12 wskazał, że legitymacja materialna, a więc posiadanie prawa podmiotowego lub interesu prawnego do wytoczenia powództwa stanowi przesłankę materialną powództwa, a jej brak stoi na przeszkodzie udzieleniu ochrony prawnej. Sąd dokonuje oceny istnienia legitymacji procesowej strony w chwili orzekania co do istoty sprawy. Przy tym w każdym postępowaniu sądowym rolą strony powodowej jest wykazanie uprawnienia do dochodzenia roszczenia (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie, I Wydział Cywilny, z dnia 21 lipca 2015 r., sygn. akt I ACa 253/15, LEX nr 1957391). Zgodnie bowiem z art. 6 k.c., to na powodzie ciąży obowiązek wykazania, iż posiada legitymację czynną w niniejszej sprawie, tzn., że przysługuje mu wierzytelność w stosunku do pozwanego.

Mając powyższe na uwadze powództwo podlegało oddaleniu, skoro powód nie miał legitymacji czynnej w sprawie o zapłatę odszkodowania za szkodę powstałą w majątku spółki cywilnej prawa niemieckiego. Przedstawiona ocena czyniła niezasadnym, bo sprzecznym z zasadą ekonomiki procesowej i dotyczącym okoliczności nieistotnych, prowadzenie postępowania w kierunku wykazania wszystkich pozostałych przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego.

Na marginesie dodać należy, że nie sposób było wyprowadzać istnienia legitymacji procesowej czynnej po stronie powoda, a także uznać skuteczność próby przekształcenia podmiotowego po stronie powodowej z tego, iż powód J. K. (1), działający na początkowym etapie postępowania bez profesjonalnego pełnomocnika, działał w przekonaniu, że wnosząc pozew czyni to właściwie i skutecznie. Należy mieć bowiem na uwadze, że J. K. (1) jest współnikiem niemieckiej spółki cywilnej i powinien doskonale znać jej status prawny i swoje z niego wynikające uprawnienia. Jego zaniechanie w tym zakresie nie jest zatem usprawiedliwione.

Wyrok za posiedzeniu niejawnym wydano na podstawie art.15zszs² ustawy z dnia 2 marca 2020r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., stosując zasadę odpowiedzialności za wynik procesu. Mając na uwadze, że powództwo zostało oddalone, stroną przegrywającą jest powód, dlatego też od niego zasądzono na rzecz pozwanego koszty postępowania, zaliczając do nich wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego w wysokości 1 800 zł (na podstawie § 2 ust.4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, Dz.U.2018.265) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty (art.98 § 1¹ k.p.c.).

/sędzia Joanna Dams/